

تحلیل سیاسی هفته (۷)
واکاوی اهداف صدور قطعنامه چهارم تحریم جمهوری اسلامی ایران
(قطعنامه ۱۹۲۹)

نام دفتر: مطالعات سیاسی

شماره مسلسل: ۲۶۰۱۰۲۸۶

تاریخ انتشار: ۱۳۸۹/۳/۲۵

یکی از ابزار ایالات متحده برای تضعیف نظام یا تغییر رفتار جمهوری اسلامی ایران، گسترش عمق و دامنه تحریم‌ها در قالب استراتژی کلان بازدارندگی و مهار است، به طوری که با شائبه‌سازی، انحراف اخبار واقعی و کاریکاتوریسم تبلیغاتی از اهداف و ماهیت فعالیت‌های اتمی و موشکی و با استناد به ماده (۲۴) منشور ملل متحد، برنامه‌های هسته‌ای ایران را تهدیدی برای صلح و ثبات منطقه‌ای تداعی می‌کند تا با این ترفند بتواند ضرورت باقی نگه‌داشتن موضوع هسته‌ای در شورای امنیت و لزوم افزایش تحریم‌های بالقوه و راهبردی در چارچوب بند «۴۱» فصل هفتم منشور ملل متحد را توجیه کند.

پیش‌تر شورای امنیت شش قطعنامه ۱۶۹۶، ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳ و ۱۸۳۵ را علیه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسانده که فقط سه قطعنامه ۱۷۳۷، ۱۷۴۷ و ۱۸۰۳ تحریم‌هایی را علیه جمهوری اسلامی ایران لحاظ کرده بودند و قطعنامه ۱۹۲۹ به‌عنوان چهارمین دور تحریم‌ها محسوب می‌شود که با دوازده رأی موافق، دو رأی مخالف (ترکیه و برزیل) و رأی ممتنع لبنان در نهم ژوئن ۲۰۱۰ (۱۹ خرداد ۱۳۸۸) به تصویب رسید که واشنگتن به آن لقب «تحریم‌های فلج‌کننده» را داده است.

مهمترین اهداف طراحان پیش‌نویس قطعنامه ۱۹۲۹ را می‌توان در ۹ بخش ملاحظات امنیتی - دفاعی، سیاسی، روانی - رسانه‌ای، اطلاعاتی، اقتصادی - تجاری، مالی - بانکی، فنی - تحقیقاتی و حقوقی مورد کنکاش قرار داد که به‌صورت مختصر به مهمترین موارد آن در جدول زیر اشاره می‌شود:

جدول اهداف صدور قطعنامه ۱۹۲۹

اهداف	توضیحات
ملاحظات امنیتی - دفاعی	<ul style="list-style-type: none"> - تحدید قابلیت‌های دفاع موشکی جمهوری اسلامی ایران - بازتعریف حوزه‌های موضوعی جدید علیه سپاه پاسداران - توجیه استقرار سامانه‌های موشکی آمریکامحور در کشورهای عرب حوزه خلیج فارس - افزایش کالبدی تحریم اشخاص حقیقی و شرکتهای حقوقی وابسته به سپاه پاسداران - تضعیف توان پدافند دفاعی با تمرکز بر تحریم تسلیحات سنگین مانند تحریم قطعات هلی‌کوپترهای تهاجمی، کشتی‌های نظامی، جت‌های جنگی، خودروهای زرهی، تانک و سیستم موشک‌های بالستیک
ملاحظات سیاسی	<ul style="list-style-type: none"> - اعمال فشار بر دولت و مجلس شورای اسلامی برای تصویب و اجرای پروتکل الحاقی - کم‌رنگ‌سازی دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران پس از صدور بیانیه سه‌جانبه هسته‌ای تهران یا حضور فعال در کنفرانس بازنگری NPT (متن پیش‌نویس قطعنامه ۱۹۲۹ بلافاصله پس از بیانیه سه‌جانبه تهران در ۱۹ می ۲۰۱۰ به تصویب پنج عضو دائم شورای امنیت رسید) - مختل‌سازی انسجام فکری - رویه‌ای متولیان مدیریت استراتژیک دیپلماسی هسته‌ای - تأکید بر ضرورت و لزوم مشارکت قدرت‌های هسته‌ای در تبادل سوخت با اشاره به طرح ژوئن ۲۰۰۸ یا طرح ژنو - انعکاس پیام وجود حداکثر همسویی میان روسیه و چین با آمریکا، انگلیس و فرانسه پیرامون تهدیدزا بودن برنامه‌ها و فعالیت‌های هسته‌ای و موشکی جمهوری اسلامی ایران - تداوم و محفوظ نگه‌داشتن موضوع هسته‌ای به‌عنوان یک ابزار فشار علیه جمهوری اسلامی ایران - انتقال این پیام به تهران که دستیابی به سوخت هسته‌ای خارج از مجاری اعضای دائم شورای امنیت به نتایج تعریف شده منجر نخواهد شد - مانع‌سازی در روند سیاست‌های منطقه‌گرایی دولت دهم و اعمال فشار برای بازنگری در سیاست‌های هسته‌ای
ملاحظات روانی - رسانه‌ای	<ul style="list-style-type: none"> - شائبه‌سازی پیرامون احتمال ابعاد نظامی مطالعات ادعایی تسلیحاتی شدن - بزرگنمایی ضریب تهدید موشک‌های بالستیک سری شهاب جمهوری اسلامی ایران - سازماندهی عملیات روانی - رسانه‌ای چندجانبه علیه سپاه پاسداران - انحراف افکار عمومی از جنایات رژیم صهیونیستی در غزه یا زرادخانه‌های اتمی اسرائیل - تکمیل و تسریع پازل‌های سپاه‌هراسی و ایران‌هراسی در ساختار تهاجم تبلیغاتی آمریکا از طریق شائبه‌سازی پیرامون حضور فعال سپاه پاسداران در روند توسعه دانش هسته‌ای نظامی - ابهام‌سازی مبنی بر احتمال وجود سایر تأسیسات مخفی شده با تمرکز بر عدم اطلاع جمهوری اسلامی ایران از ساخت تأسیسات فوردو - تأثیرگذاری روانی بر ناامن‌سازی فضای داخلی با نزدیک شدن به سالروز ناآرامی‌های پس از انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری

اهداف	توضیحات
ملاحظات اطلاعاتی	- وادارسازی جمهوری اسلامی ایران برای افزایش سطح بازرسی‌ها از مراکز و تأسیسات هسته‌ای، نظامی، موشکی و تسهیل روند دستیابی به اطلاعات و اسناد طبقه‌بندی شده نظامی و بالطبع احتمال وجود عوامل جاسوس در پوشش بازرسان آژانس
ملاحظات اقتصادی - تجاری	- مانع‌سازی در روند فعالیت‌های سپاه پاسداران در حوزه‌های عمرانی و انرژی از طریق تحریم قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا و چهار مؤسسه زیرمجموعه آن با نام‌های مکین، رهاب، فاطر و مهندسین مشاور ایمن‌سازان (پیش‌تر ایالات متحده سرتیب رستم قاسمی - فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیا - و چهار شرکت فوق‌الذکر را تحریم کرده بود) - افزودن ضریب ریسک سرمایه‌گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران - تداعی نقش مستقیم درآمدهای بخش انرژی جمهوری اسلامی ایران بر توسعه دانش هسته‌ای نظامی با رویکرد مقدمه‌سازی برای گسترش تحریم‌های بالقوه در حوزه انرژی - افزایش نظارت بر تجارت خارجی از طریق تحریم شرکت‌های وابسته به صنعت کشتیرانی - مقدمه‌سازی برای افزایش بازرسی از ناوگان کشتیرانی در دریای آزاد به بهانه مقابله با قاچاق مواد و قطعات مورد نیاز در صنایع موشکی و هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران (این قطعنامه به کشورها اجازه می‌دهد محموله‌های دریایی ایران را که مواد و قطعات مورد تحریم در قطعنامه‌های شورای امنیت را حمل می‌کنند، بازرسی، توقیف یا حتی در صورت لزوم منهدم کنند. همچنین به کشورها اجازه می‌دهد از تأمین سوخت یا ارائه خدمات دیگر به کشتی‌های ایران یا کشتی‌های خارجی حامل محموله‌های غیرقانونی به ایران خودداری کنند)
ملاحظات مالی - بانکی	- مسدود کردن دارایی‌های بانکی نزدیک به چهل شرکت به اتهام مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم در توسعه صنایع موشکی و هسته‌ای - ملزم‌سازی سایر کشورها نسبت به مراقبت مبادلات مالی بانک‌های ایرانی از جمله بانک مرکزی به منظور پیشگیری از حمایت‌های مالی مرتبط با فعالیت‌های اتمی حساس یا سیستم‌های پرتاب کلاهک هسته‌ای
ملاحظات فنی - تحقیقاتی	- توقف ساخت تأسیسات آب سنگین اراک به بهانه مقابله پیشگیرانه با تولید پلوتنیم از طریق باز فرآوری آب سنگین (دوتریم) - ایجاد وقفه در مصوبه مجلس شورای اسلامی در راستای توسعه زیرساخت‌های فنی لازم برای تأمین ۲۰ هزار مگاوات برق هسته‌ای
ملاحظات حقوقی	- مقدمه‌سازی برای توجیه حقوقی ضرورت تصویب قطعنامه با بهره‌گیری ابزاری و با استناد به گزارش‌های مدیر کل آژانس (گزارش‌های یوکیو آمانو همانند مدیرکل قبلی آژانس محمد البرادعی طوری تنظیم شده است که توجیه فنی - حقوقی برای تداوم گسترش تحریم‌ها را به وجود آورده است که از مصادیق آن می‌توان به گزارش‌های ۱۹ فوریه، ۵ ژوئن، ۲۸ اوت، ۱۸ نوامبر ۲۰۰۹ و ۱۸ فوریه ۲۰۱۰ اشاره کرد) - معرفی جمهوری اسلامی ایران به عنوان ناقض هنجارهای حقوق بین‌الملل با تداعی نقض توافقنامه نظام پادمان NPT و قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل - اعمال ابزار فشار برای اجرای قطعنامه‌های زنجیره‌ای ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳ و ۱۹۲۹ - رویه‌سازی گنجانیدن مطالعات ادعایی تسلیحاتی شدن در مفاد قطعنامه‌های شورای امنیت

وضعیت و آرایش صنایع و ساختارهای جمهوری اسلامی ایران که بیشتر جهت‌گیری مفاد قطعنامه ۱۹۲۹ بر روی آنها متمرکز شده را می‌توان به صورت نمودار زیر نشان داد:

نمودار حلزونی تحریم صنایع و ساختارهای مورد هدف در قطعنامه ۱۹۲۹

